

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

MAANDOVERZICHT

No. 3 ..... - 1954

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S TV E R T R O U W E L I J KMaandoverzicht no. 3 - 1954I N H O U D

I	Communisme Internationaal	blz. 1
II	Activiteit van de C.P.N. en haar Hulporganisaties	" 6
III	Vakbeweging	" 15
IV	Andere stromingen	" 21
V	Indonesië	" 22
VI	Overzicht der stakingen in Maart 1954	" 25

Bijlage: 1

HOOFDSTUK I - COMMUNISME INTERNATIONAAL

Algemeen

Tijdens de van 28-30 Maart j.l. in Wenen gehouden zitting van het Bureau van de Wereldvredeesraad werd een beroep gedaan op de volkeren van Europa, in het bijzonder op het Franse en het Italiaanse, om alles tegen de EDG in het werk te stellen. Het Bureau beperkt zich tot een herhaling van het bekende Sowjet-Russische standpunt, dat de EDG een bedreiging vormt voor de vrede en geen oplossing geeft voor het Duitse probleem. Het ziet in het sluiten van een pan-Europees Veiligheidspact, waarvoor Molotow op de Conferentie te Berlijn een ontwerp indiende, een aanvaardbaar alternatief.

Naar men weet wezen de drie Westerse mogendheden dit voorstel van Molotow van de hand als zijnde een nieuwe doorzichtige poging tot ondermijning van de bestaande westelijke militaire allianties.

Overeenkomstig het algemeen patroon blijven de communisten onverminderd heftig ageren tegen N.A.V.O., E.D.G., het Duitse militarisme en -tout court- tegen de beweerde agressieve doelstellingen van Amerika's leiders.

Op 21 Maart j.l. vond in Parijs een internationale conferentie van West-Europese parlementsleden en andere vooraanstaande politieke figuren plaats, waar het hiervoren genoemde plan-Molotow eveneens een alleszins aanvaardbaar alternatief voor de EDG is genoemd. Hierbij dient te worden aangetekend, dat de deelnemers aan deze conferentie voor het merendeel niet-communistisch georiënteerd zijn.

In een tweede resolutie deed het Bureau van de Wereldvredeesraad een beroep op alle volkeren ter wereld om van hun regeringen een verbod te eisen van alle massa-vernietingswapens. De recente Amerikaanse proefnemingen met de H-bom zullen aan deze plotselinge wederopleving van de Stockholm-actie niet vreemd zijn.

De resultaten van beide campagnes zullen worden besproken op de tegen eind Mei a.s. in Berlijn te houden buitengewone zitting van de voltallige Wereldvredeesraad. Mogelijk wordt deze bijeenkomst echter naar een latere datum verschoven, wanneer op dat moment de Geneefse besprekingen nog niet zouden zijn beëindigd, aangezien mag worden aangenomen, dat principiële beslissingen van de Wereldvredeesraad mede van de uitkomst daarvan afhankelijk zullen zijn.

Zuivering

In M.O. nr 2-1954 pag. 4 werden de medio Maart gehouden verkiezingen voor de Opperste Sowjet der USSR gereleveerd.

De lijst van gekozenen toont aan, dat vele vroegere afgevaardigden zijn weggezuiverd.

Volgens de expert Harry Schwartz (New York Times 23.3.54) verdwenen circa tien procent der in October 1952 gekozen leden van het Centraal Comité der CPSU uit de volksvertegenwoordiging.

Alexander N. Poskribytsjew, als Stalins particulier secretaris tot aan diens dood de machtigste man buiten het Politburo, is sedert Maart 1953 geruisloos weggewerkt.

Tien andere prominenten werden meegesleurd in de val van Beria. Voorts heeft V.M. Andrianow, de in 1953 afgezette partijchef van het District Leningrad, geen zitting meer in de Opperste Sowjet. Ook K.S. Koesnetsova, voormalig secretaresse van de Sowjet-Russische vakbeweging, keerde niet terug. Zij woonde in 1949 het tweede W.V.V.-congres te Milaan bij en werd daar gekozen in het Uitvoerend Comité.

Acht partijleiders uit de "provincie" zouden, gelet op hun verdwijnen als lid van de Opperste Raad der Sowjet-Unie, eveneens politiek zijn onttroond.

Drie-en-twintig leden van het Centraal Comité der CPSU, onder wie zes candidaat-leden, keerden evenmin in de Opperste Sowjet terug, ofschoon het normaal is, dat zodanige hoge functionarissen automatisch in het parlement worden herkozen.

De geheime politie vooral schijnt aan invloed te hebben ingeboet. Van de 40 in 1950 gekozen autoriteiten dezer branche keerden er thans 30 niet in de Opperste Sowjet terug. 173 van de 307 in 1950 gekozen afgevaardigden uit de partij-bureaucratische regionen delen hetzelfde lot.

Partijsecretariaat

Reeds enige malen werd dzz. verondersteld, dat de le partijsecretaris der C.P.S.U., Chroestsjow zijn machtspositie bij voortdoring versterkt, waarbij in het midden moest worden gelaten, wat ook nu nog het geval is, of dit ten koste van Malenkow gaat. Het valt waarnemers in Rusland wel op, dat Chroestsjow steeds meer op de voorgrond wordt gehaald in de Sowjet-Russische pers.

Op 17 April j.l. werd hij ter gelegenheid van zijn 60ste verjaardag benoemd tot "Held van de Socialistische Arbeid", hetgeen tevens de verlening van de "Orde van Lenin" en het overhandigen van een gouden medaille in de vorm van hamer en sikkel inhoudt.

- 3 -

Dit eerbetoen ging gepaard met de kwalificatie van Chroestsjow als "een toegewijd leerling van Lenin, wapenbroeder van Stalin en uitzonderlijk leider van de Communistische Partij en de Sowjet-Staat".

In de jongste periode heeft de le partijsecretaris verdere bijzondere aandacht besteed aan landbouwtechnische- en productie-problemen. Zijn scherpe critiek bevatte tevens een indirecte aanval op Lysenko, president van de Academie voor Agrarische Wetenschappen en directeur van het instituut voor de genetische wetenschap.

Men moet, aldus Chroestsjow, toegeven, dat er een niet gering aantal tekortkomingen bestaat bij de leiding van de wetenschappelijke instellingen.

Op Lysenko's erfelijkheidsleer, door Stalin gesteund, werd verleden jaar reeds bedekte critiek geoefend.

Kennelijk worden nu ook Lysenko's wetenschappelijke verdiensten nader getoetst op hun praktijk-waarde, waaraan de benarde positie van de voedselvoorziening in de USSR zeker niet vreemd zal zijn.

Leuzen uit Moskou

Het Centraal Comité der C.P.S.U. stelt tweemaal per jaar, nl. voor de 1ste Mei en voor de herdenkingsdatum van de Rode Octoberrevolutie, een lange lijst op van strijdkreten, vermaningen, aanmoedigingen en oproepen.

In de loop der jaren werd dit gebruik een traditie zonder verstarring. De tactische doelstellingen gaan -zoals ook thans in de 61 Mei-leuzen voor 1954- schuil achter een façade van cliché-formules.

De inleidende vijftien slogans van internationaal-politieke aard geven o.m. een rooskleurig beeld van Moskou's "wereldvredepolitiek" en van zijn eerbied voor de nationale onafhankelijkheid en welvaart der volkeren.

Vorm en inhoud getuigen, dat het Kremlin zijn consolidatie-pogingen voorshands het best gediend acht met een nog wat soepeler tactiek. dan onder Stalin al meermalen werd toegepast. Strategisch lijkt er weinig veranderd. Wel tracht de huidige collectieve leiding de onveranderd gebleven revolutionaire oogmerken van het communisme nog meer te verdoezelen.

Ook de C.P.N. heeft in haar Mei-leuzen de grote lijn van Moskou gevolgd. Hetzelfde deden de andere communistische partijen, ook die binnen het Sowjet-bloc. De een is daarbij nog wat breedsprakiger dan de andere.

De S.E.D. heeft dit jaar bijvoorbeeld niet minder dan 84 Mei-leuzen nodig om zich tot vrijwel alle lagen der bevolking te richten met opwekkingen voor het opvoeren van de arbeidsproductiviteit en het toepassen van zoveel mogelijk efficiency op alle maatschappelijke terreinen.

- 4 -

In de Sowjet-leuzen ontbreekt thans de directe aanval op Amerika. Het kapitalistische bestel wordt alleen gemaakt met het globaal signaleren van "imperialistische" dreigementen en gevaren.

Het is bezwaarlijk uit te maken of het ditmaal ontbreken van Malenkows kern-uitspraak, dat alle internationale problemen vreedzaam kunnen worden opgelost, een aanwijzing inhoudt voor een te enigertijd stroever onderhandelen met het buitenland.

Eerst wanneer zulks zou blijken, dient men zich af te vragen waarom en door wie dit axioma van Malenkows "nieuwe politiek" kon worden opzij geschoven.

Het is geenszins onwaarschijnlijk, dat ook na de liquidatie van Beria in de hoogste regionen der Sowjet-Unie nog voortdurend slag wordt geleverd tussen groeperingen, die de boventoon willen voeren of die hun huidige machtspositie wensen te verstevigen.

Oost-Duitsland

Eind Maart verleende Moskou aan de "Duitse Democratische Republiek" soevereiniteit. Het Westen wees dit gebaar als een schijnmanoeuvre van de hand. Het volhardt in het niet-erkennen van een regering, die uitsluitend bij Moskou's gratie voortbestaat.

De nieuwe situatie biedt Moskou o.o. het tactische voordeel, dat het zich desgewenst achter de "autoriteit" van de nu soevereine D.D.R. kan verschuilen, ook bij de controversen op internationaal terrein, bijvoorbeeld t.a.v. de eventuele hereniging van Oost- en West-Duitsland, het Europese leger etc.

Het eind Maart j.l. begonnen en op 13.4.54 afgesloten S.E.D.-congres heeft de in M.O. 2-1954 voorziene reorganisatie doorgevoerd. Uit de redevoeringen van eerste partijsecretaris Walter Ullbricht en van andere prominenten als de "Staatssekretär für Staatssicherheit" Wollweber (opvolger van de nu openlijk als Beria-aanhanger gelakte Zaisser) blijkt ten overvloede dat de "harde koers" met kracht wordt gevolgd.

Reorganisatie bijna voltooid

Evenals in de Sowjet-Unie is nu in de meeste satellietstaten het ambt van minister-president en de functie van partijsecretaris niet langer verenigd in één persoon. In het vorige overzicht (pg 4 en 5) werd gewezen op het verschijnsel, dat aan de Regering voortaan weer uitsluitend de uitvoerende macht gedelegeerd is, terwijl de Partij dirigeert en controleert.

In het communistische dagblad "Neues Deutschland" werd deze visie op een zekere tot stand gekomen "scheiding der machten" onlangs bevestigd. Scherp werd daarin geformuleerd wat de taken van de Partij moeten zijn.

In Roemenië is het bewind van partij en regering nu eveneens in dezelfde trant omgevormd. Tsjecho-Slowakije zal waarschijnlijk als "hekkensluiter" wel-dra volgen.

De Roemeense minister-president Georghiu Dej heeft het algemeen secretariaat moeten toevertrouwen aan anderen, naar waarnemers oordelen aan politieke mede-standers, zodat zijn machtspositie niet zou hebben geleden.

Naar aanleiding van deze jongste mutatie in Roemenië werd de principiële betekenis van deze herschikkingen terloops aangeroerd. Dit gebeurde eveneens in "Neues Deutschland", het dagblad van de S.E.D. Men wil voortaan, aldus deze commentaar, vermijden dat een communistische functionaris op een post in de regering en in de partij gecombineerde verantwoordelijkheid heeft te dragen.

HOOFDSTUK II - ACTIVITEIT VAN DE C.P.N. EN HAAR
HULPORGANISATIES

Verkiezingsuitslag

De CPN is er niet in geslaagd het haar door Paul de GROOT op de Partijbestuurszitting van Januari voorgehouden devies; "Wij mogen geen stap terug doen ten opzichte van de vorige verkiezingen" volledig bewaarheid te doen worden.

Bij de op 21 April gehouden Statenverkiezingen viel landelijk gezien in vergelijking met de stembusresultaten der gemeenteraadsverkiezingen in 1953 een lichte teruggang van 5.39 naar 5.32% te constateren. Hierbij dient echter in het oog te worden gehouden dat er in 1953 in 833 van de totaal ongeveer duizend gemeenten geen mogelijkheid bestond op een communistische lijst te stemmen, terwijl dit nu slechts in 152 gemeenten het geval was. Het in 1953 door de CPN landelijk behaalde percentage van 5.39% was dus als graadmeter van de communistische invloed in Nederland aan de lage kant.

Of het inderdaad als een paal boven water staat, zoals Marcus BAKKER in "De Waarheid" van 23.4.1954 beweerde, dat de achteruitgang van de CPN politiek gesproken in 1953 tot staan is gebracht, zullen uiteindelijk de Kamerverkiezingen in 1956 moeten aantonen.

Een feit is wel dat de teruggang in voorgaande jaren belangrijk groter was dan thans. Onderstaande cijfers tonen dit aan.

	1950	1952	1953	1954
	Prov.St.	2eKamer	Gem.raden	ProvSt.
landelijk behaald				
aantal CPN-stemmen	329.089	328.621	281.231	283.344
landelijk percentage	6.8	6.2	5.39	5.32

Provinciaal gezien geeft de teruggang van het CPN-stemmenpercentage het volgende beeld.

Provinciën

	1950	1952	1953	1954
	Prov.St.	2eKamer	Gem.raden	ProvSt.
Friesland	4.5	4.6	3.9	13.4
Groningen	9.5	9.0	8.5	7.7
Drente	4.1	4.4	3.2	4.1
Overijssel	6.2	6.2	5.3	5.1
Gelderland	2.2	2.2	1.6	1.6
Utrecht	4.1	3.7	2.7	2.8
Noord Holland	16.4	14.6	13.8	13.7
Zuid Holland	6.7	5.8	4.8	4.9
Zeeland	0.9	0.9	0.4	0.6
Noord Brabant	0.8	1.3	0.5	0.5
Limburg	2.8	2.3	1.5	1.3

In de drie grote steden in het Westen des lands stemden in 1953 bij de gemeenteraadsverkiezingen 152.963 kiezers op de CPN, thans 151.355.

	<u>1950</u>		<u>1952</u>		<u>1953</u>		<u>1954</u>	
	stemmen	%	stemmen	%	stemmen	%	stemmen	%
A'dam	109283	24.6	104538	22.4	103435	21.9	101616	21.4
'sHage	21720	7.5	20892	6.6	18520	5.9	18416	5.8
R'dam	39051	11.3	35664	9.6	31008	8.3	31323	8.3

In een vijftigtal gemeenten werd enige stemmenwinst behaald.

De onderstaande greep daaruit illustreert dit:

<u>Gemeente</u>	<u>1953</u>	<u>1954</u>	<u>meer</u>
Emmen	2215	2648	433
Hoogeveen	450	567	117
Steenwijk	121	162	41
Ede	145	193	48
Gorssel	117	155	38
Alkmaar	1360	1456	96
Bussum	744	785	41
Heemstede	210	251	41
Den Helder	266	407	141
Hoorn	367	418	51
Landsmeer	518	643	125
Langedijk	122	158	36
Laren	146	198	52
Weesp	167	225	58
Wieringen	448	497	49
Zandvoort	189	284	95
Dordrecht	1652	1911	259
Rotterdam	31008	31323	315
Schiedam	1861	2006	145
Den Bosch	365	501	136
Hoensbroek	412	538	126
Nieuwenhagen	89	137	48
Schaesberg	71	113	42

De voortdurende achteruitgang in Amsterdam en Zaandam (thans resp. 1.800 en 400 stemmen) heeft het Dagelijks Bestuur geweten aan de nog niet overal voltooide groei van nieuwe partijkaders, noodzakelijk vanwege de slagen die de partij in de bezettingsjaren werden toegebracht.

Voor de plaatselijke besturen moest dit stemmenverlies, aldus De Waarheid, aanleiding zijn om hun werk ernstig te herzien. Dit advies zou ook gelden voor de provincies Groningen en Friesland. Ligt hierin een indicatie voor komende veranderingen in de samenstelling der betrokken besturen?

Terugblik op de verkiezingscampagne

Zoals was aangekondigd vierde de agitatie tegen Romme en "zijn KVP" hoogtij.

De Waarheid voerde zijn lezers in een artikelenserie "Kris Kras door het land waar Romme de baas speelt" naar het "donkere Zuiden" en gaf uitvoerige beschrijvingen van de "meest ongelooflijke staaltjes van broodroof, gewetensdwang en onrecht" daar bedreven.

Het in gemeen overleg door de politieke partijen stopzetten van de verkiezingsactie op de dagen voor Pasen toonde volgens het partijblad aan hoe de PvdA-leiders telkens weer onder het juk van de KVP doorgaan. Vrijwel alle redactionele artikelen borduurden op dit thema voort.

In De Waarheid van 2.4.1954 stelde Marcus BAKKER vast dat er een wezenlijk verschil is tussen de gewone socialisten en de PvdA-leiders. De gewone socialisten zijn de arbeiders, zelfstandigen, de mensen uit de vrije beroepen, de vrouwen en de jongeren, die streven naar een maatschappij zonder uitbuiting en die strijden willen tegen hun uitbuiters en plundersaars.

De PvdA-leiders daarentegen zijn zij, die dit verlangen en deze strijd niet alleen verzaken, maar ook hardnekkig tegengaan. Zij wijken keer op keer terug voor de druk, die het grote kapitaal en zijn politieke vertegenwoordigers op hen uitoefenen.

Deze gewone socialisten zullen, aldus BAKKER, leren, dat zij niet hun leiders moeten vertrouwen maar de actie, die zij gemeenschappelijk met hun medearbeiders voeren.

Temidden van soortgelijke betogen trok een venijnige aanval op Carlos PRONK en zijn "Socialistische Unie" de aandacht. BAKKER beschuldigde er "dit dwergpartijtje" van door linkse frasen en laster de kiezers van de CFN af te houden. Voorts betoogde hij dat de Soc.Unie een Amerikaanse splijtorganisatie in de arbeidersbeweging is.

PRONK, "een door de arbeidersbeweging uitgestoten individu", duikt op als er verkiezingen zijn en krijgt dan van de KRO zendtijd, terwijl hij probeert stemmen weg te trekken van de communistische lijst, aldus de toelichting van "De Waarheid".

- 9 -

Na eerst de KVP en PvdA te hebben aangewreven, dat zij het advies van de Sociaal Economische Raad kort voor de verkiezingen hadden doen publiceren om daarmee politieke winst te behalen, maakte de CPN deze aangelegenheid zelf tot voorwerp van een verkiezingsstunt.

Henk GORTZAK diende in de 2e Kamer een motie in, waarin hij, gezien de nood onder de ouden van dagen, voorstelde enige in het SER-rapport verwerkte verbeteringen direct in te voeren en daarmee niet te wachten tot het wetsvoorstel betreffende de definitieve ouderdomsvoorziening zou zijn tot stand gebracht. Toen de 2e Kamer deze motie op 24 Maart na een uiteenzetting van Minister Suurhoff verwierp kon de CPN zich opwerpen als hoedster bij uitstek van de belangen van ouden van dagen. Zij vroeg deze groep der bevolking dan ook zeer vrijmoedig om haar stem bij de verkiezingen.

Marcus BAKKER droeg ook het zijne bij. Hij gaf, ditmaal in zijn woordenkeus oud-testamentisch, in "De Waarheid" te kennen, dat waar er nu eenmaal door het SER-rapport bij de ouden van dagen verwachtingen waren gewekt, men hen niet in de positie mocht brengen van Mozes, die het Beloofde Land wel mocht zien, maar er niet mocht binnengaan.

Het Verkiezingsfonds

Voortdurend bleef men opwekken geldelijk bij te dragen voor de verkiezingscampagne. Partijvoorzitter Gerben WAGENAAR deed een dringend beroep op de solidariteit der leden. Volgens "De Waarheid" was op 31.3.1954 van de bijeen te brengen f 200.000.- (f 50.000.- voor de krant, f 50.000.- voor de vrijgestelden van de partij en f 100.000.- voor het verkiezingsfonds), in ronde cijfers f 130.000.- ingezameld. Men verwachtte op die datum nog f 15.000.- uit de tweede enveloppenactie, f 5000.- uit de verkiezingsbusjes en f 25.000.- uit de verkoop van verkiezingsaandelen. Het staat te bezien of men er in geslaagd is de nog ontbrekende ca. f 25.000.- bijeen te brengen.

Een serie notities in de partijkrant "Een week uit het Dagboek van een huisvrouw", waarin werd aangetoond hoe moeilijk een arbeidersgezin rond kan komen, bleek uiteindelijk ook propaganda voor het verkiezingsfonds te zijn. Het besproken gezin moet naar optimale maatstaf wel verre van ideaal zijn, wat betreft het zich getroosten van financiële offers voor het communisme. De dagboeknotities maakten alleen melding van de kosten van E.V.C.-lidmaatschap, abonnement op de krant en van een bijdrage voor het verkiezingsfonds. Behoudens het ontbreken van het contributie-bedrag voor de CPN staat deze opsomming voor een doorsnee communistisch gezin wel dicht bij de werkelijkheid.

Het is evenwel anders gesteld wanneer thans, zoals in M.O. nr 1-1952 gebeurde, berekend wordt hoeveel bijvoorbeeld een gezin van een communistisch functionaris, bestaande uit man, vrouw en twee schoolgaande kinderen moet spenderen bij optimale vervulling van zijn plichten jegens Partij etc.

Men komt dan tot het navolgende staatje van uitgaven, waarvan het totaal niet gering is, wanneer het normale gezinsinkomen per week wordt geschat op circa f 65.--.

Uitgaven voor:		Vrouw	Kinderen	Totaal
Lidmaatschap CPN	f 0.50	0.10	-	0.60
idem EVC	f 0.80	-	0.25	1.05
Sol-zegels	f 0.25	-	0.05 (alleen oudste)	0.30
idem NVB	-	0.11½	-	0.11½
idem Ned.-USSR	f 0.02	0.01	-	0.03
Abonnement "De Waarheid"	f 0.48	-	-	0.48
idem "Politiek en Cultuur"	f 0.07	-	-	0.07
idem "Voor een duur- zame vrede"	f 0.15	-	-	0.15
idem "Uilenspiegel"	f 0.20	-	-	0.20
idem "Vrouwen voor vrede en opbouw"	f -	0.03½	-	0.03½
idem "Vrede"	f 0.08	-	-	0.08
idem "Jeugd" + contr. ANJV	-	-	+ 0.12	0.12
idem blad "Ned.- USSR"	f 0.04½	-	-	0.04½
Totaal der vaste uitgaven				f <u>3.27½</u>

Voorts wordt vrijwel zonder ophouden op het communistische gezin een beroep gedaan de een of andere actie van de CPN of haar mantelorganisaties financieel te steunen of wordt door tombola's, loten, collecte's op vergaderingen, boeken of brochures of op andere wijze een aanslag op de portemonnaie gepleegd. De uitgaven, hiermede gemoeid, kunnen voor vier personen minimaal worden begroot op f 2.- per week.

Tesamen met de som der vaste uitgaven bedraagt dan het totaal ongeveer f 5.30 per week.

De 5e Mei

De CPN zette haar agitatie voor het behoud van de 5e Mei als nationale feestdag voort. Er moge nog eens worden gewezen op het tweërlei aspect dezer actie.

In het kader van de eenheid van actie-tactiek poogt de CPN ook hier weer buiten het enge verband der partij te treden en tot samenwerking met andersdenkenden te geraken. Zij doet dit door zich naast anderen te stellen tegenover het standpunt der Regering, die de 5e Mei tot "nationale snipperdag" wil disqualificeren, een formulering ontleend aan een recente gemeenschappelijke uitgave van negen letterkundige tijdschriften. Daarnaast beschouwt de Partij de 5e Mei als een stimulans voor het levend houden van de anti-Duitse gevoelens en de in de bezetting gegroeide haat tegen het Duitse militarisme.

Op deze gevoelens wordt door de Partij in hoge mate gespeculeerd bij de agitatie tegen de EDG, waarin de Duitsers volgens haar de voornaamste rol zullen spelen. Het is begrijpelijk dat de CPN, anders dan bij de Februaristaking-herdenking, zich er voor zal hoeden, dat de 5e Mei het etiket "communistisch" wordt opgeplakt. Zo werd in "De Waarheid" met voldoening bekend gemaakt, dat het gemeentebestuur van Amsterdam het initiatief voor een "waardige viering van de bevrijdingsdag" heeft overgenomen van een aanvankelijk voor dit doel in het leven geroepen commissie van samenwerkende oud-verzetsorganisaties.

De actie tegen de EDG en de "Amerikaanse bases"

Tussen de Sowjet-Russische en de Nederlandse Regering werden nota's gewisseld naar aanleiding van de verklaring van Minister Staf over het in Nederland stationneren van Amerikaanse straaljager-eskaders. De Waarheid plaatste zich volledig achter de Russische nota en gispte het Nederlandse antwoord daarop als een onsamenvattend samenspel van woorden.

In een artikel "Gelijke belangen" (23.3.1954) wees de hoofdredacteur van het blad op het volkomen parallel lopen van de belangen van ons volk in deze kwestie met die van de Sowjetvolkeren. De legering van Amerikaanse troepen is, aldus Bakker, een eerste daad van openlijke bezetting van ons land, dat verwordt tot een satellietstaat. De Sowjet-nota stelt z.i. nog eens duidelijk in het licht, dat Nederland door geen aanval bedreigd wordt.

Onder de kop "Het Nederlandse volk voor de vrede, tegen de EDG", gaf partijvoorzitter Gerben Wagenaar, evenals Paul de Groot enige tijd geleden, in de Kominformkrant een overzicht van het verloop der anti-EDG-agitatie in Nederland.

Buurtkranten

Het aantal bij de Dienst bekende, door de CPN uitgegeven buurtkranten bedraagt thans 48. Hiervan verschenen er 5 in Groningen, 3 in Overijssel, 2 in Gelderland, 17 in Noord-Holland, 18 in Zuid-Holland, 1 in Noord-Brabant en 2 in Zuid-Limburg.

HANTELORGANISATIES

Algemeen

Zo kort na het einde van het winterseizoen heerst in de meeste afdelingen nog diepe rust. Het kader is echter al enige tijd in de weer met het uitwerken van de zomerprogramma's der voornaamste internationale organisaties.

Binnen de NVB werd de klacht gehoord, dat slechts 5% van de leden actief deelnam aan het vervullen van de taken der afdeling.

In het ANJV en in de Vredesbeweging kampt men tegen een toenemende lusteloosheid onder de leden, die eigenlijk alleen overwonnen kan worden door hen wat meer attracties te bieden. Het ANJV zocht derhalve de remedie in clubvorming.

Als men de communistische propaganda echter geloven wil, dan neemt het aantal medestanders nog steeds toe, getuige de uitslag van een aantal onlangs afgesloten leden- en abonnéwerfacties. Gewoonlijk wordt het tussentijds geleden verlies aan leden en abonné's niet verrekend in de resultaten dezer werfcampagnes. Uit de bekend gemaakte cijfers kan derhalve niet worden afgeleid hoe de stand nu eigenlijk nauwkeurig is.

De gedurende de laatste jaren vrij constante oplage van de communistische periodieken wettigt de veronderstelling, dat de werfcampagnes veeleer voor het handhaven van de sterkte der organisaties dienen dan voor haar uitbreiding.

Nederlandse Vrouwenbeweging

De vice-voorzitster der Nederlandse Vrouwenbeweging, Rie LIPS-ODINOT, vertrok 21-3-1954 naar Indonesië ter bijwoning van het congres der Indonesische vrouwenbeweging. Bij een ontvangst ten paleize van president Soekarno verklaarde zij, dat "Het vredelievende deel van het Nederlandse volk" de aanspraken van Indonesië op Nieuw Guinea (Irian) volledig ondersteunt (zie ook hoofdstuk V).

Op 7 April j.l. werd aan de Internationale Democratische Vrouwenfederatie door de UNO de zogenaamde "status b" ontnomen. Deze beslissing heeft tot gevolg, dat deze organisatie niet langer een adviserende stem in de organen van de U.N.E.S.C.O. heeft. Door deze maatregel is aan de I.D.V.F. in het Westen een waardevol steunpunt ontnomen.

- 13 -

Ook de Nederlandse Vrouwenbeweging hield een werfcampagne ter versterking van haar ledental. Zij werd in de communistische pers niet gereleveerd, ofschoon wel een winnende afdeling werd aangewezen.

Jeugd

De werkzaamheid van het ANJV - en navenant het resultaat ervan - is in de wintermaanden groter dan in de zomer, naar de ervaring leert. Het voornaamste succes lag in de ledenwinst. Tussen 1 October 1953 en 1 April 1954 traden 1000 nieuwe leden tot het Verboend toe. Deze actie was niet overbodig; tussen Januari en October 1953 verloor het ANJV naar schatting 300 à 500 leden. Cijfers van de periode nadien zijn nog niet bekend.

Ten aanzien van de clubvorming kan men op een gunstig seizoen terugzien. Van ca. 35 nieuwe muziek-, toneel- en sportclubs werd het bestaan gesignaleerd.

Het zomerprogramma vermeldt de gebruikelijke acties ter verbetering van de interne organisatie en daarnaevens de viering van de 5e Mei en een actie tegen de vestiging van "Amerikaanse oorlogsbases" in Nederland. Het laatstgenoemde punt zal wellicht eveneens worden opgenomen in de propaganda van het ANJV onder Nederlandse militairen.

De voornaamste activiteit van het ANJV zal echter in de komende maanden wel worden gericht op de voorbereiding van de Internationale Conferentie betreffende de Rechten der Plattelandsjeugd, die vermoedelijk in November 1954 in Italië of in een der landen achter het IJzeren Gordijn zal worden gehouden.

De Nederlandse communisten zullen voornamelijk de landbouwgebieden van Drente en Oost-Groningen in de hiervoor te voeren propaganda betrekken.

Het ANJV en de EVC pogen terzake tot de oprichting van een nationaal voorbereidingscomité te komen. In 1952 trad bij de vorming van comité's ter verdediging van de rechten van de jeugd (ten behoeve van de in Maart 1953 in Wenen gehouden Internationale Conferentie) tussen het ANJV en de EVC herhaaldelijk wrijving op over ieders verantwoordelijkheid terzake. Zal de samenwerking tussen dezelfde organisaties op het nieuwe terrein wederom tot strubbelingen leiden?

Met het oog op de materie, welke deze nieuwe Internationale Conferentie ter behandeling krijgt, zal het Nationale Secretariaat niet in een grote stad worden gevestigd. Bij de diverse nationale voorbereidingen wordt - ook van Nederlandse zijde - internationaal overleg gepleegd. Aan de op 4 April j.l. te Kopenhagen belegde internationale voorbereidingsconferentie hebben nochtans geen Nederlanders deelgenomen.

- 14 -

Vredesbeweging

Evenals elders in Europa blijft de activiteit van de vredesbeweging in Nederland voorlopig beperkt tot agitatie tegen de EDG.

In diverse grote steden vonden zojuist conferenties over het Duitse probleem plaats, belegd door zogenaamde initiatiefcomité's, bestaande uit personen die op 17 Januari j.l. de Nationale Conferentie van Waakzaamheid tegen het herlevende Duitse Militarisme hadden bijgewoond. Deze camouflage dient blijkbaar om een aantal bezoekers te trekken, die niet zouden deelnemen indien het initiatief zonder meer uitging van de als communistisch bekend staande Vredesbeweging.

Een nieuw element in de propaganda van de Vredesbeweging tegen wederom dreigende Duitse overheersing is de aandacht, welke men besteedt aan "geheime afspraken" met de Nederlandse Regering t.a.v. de samenstelling van het Europese leger. Men tracht een sfeer van onrust te scheppen door aan te dringen op openbaarmaking van deze aanvullende bepalingen.

De Nederlandse Vredesraad heeft de komende Mei-maand geproclameerd tot "maand van strijd tegen de EDG". De viering van de 5e Mei en een binnen enkele weken in Amsterdam te houden demonstratie tegen de herbewapening van West-Duitsland moeten daarin hoogtepunten worden.

De Nederlandse Vredesbeweging bestaat eind April 1954 vijf jaar. De in verband daarmee gehouden campagne voor het blad "Vrede" werd afgesloten. In totaal werd ruim f 6500.- bijeengebracht en 3000 nieuwe abonné's werden geworven.

Vereniging "Nederland-USSR"

De ledenwerfactie van de Vereniging "Nederland-USSR", die van 1 October 1953 tot 15 Maart 1954 liep, heeft 1388 nieuwe leden, 824 huisgenoot-leden en 1579 abonné's opgeleverd, volgens de communistische opgave.

De directeuren van resp. het theater "Carré" en het theaterbureau "Internationale" hielden op 1 April j.l. een persconferentie ter introductie in Nederland van de Russische volksdansgroep "Berjozka". Kort daarop begon deze haar tournee van drie weken door ons land. De niet-communistische pers gaf over het algemeen gunstige recensies, "De Waarheid" deed een felle aanval op een kritisch gestemde recensent van "Het Vrije Volk".

De Vereniging "Nederland-USSR" trad, evenmin als in December 1953 bij het optreden van Russische musici, als gastvrouw op.

Op het artistiek succes van "Berjozka" zal zij niettemin nog wel even teren bij haar propaganda voor de Sowjet-Russische cultuur.

Varia

De internationale Buchenwaldherdenking op 11-4-1954 werd door ca. 70 Nederlanders bijgewoond, van wie een derde deel min of meer bekende communisten.

Het secretariaat van de vereniging "Nederland-Polen" werd per 1-3-1954 verplaatst van het J.W. Brouwerplein 7 naar de Prinsengracht 276 te Amsterdam.

HOOFDSTUK III - VAKBEWEGING

Richtlijnen van het Wereld Vak Verbond

Op 22 Maart j.l. kwam te Wenen het Uitvoerend Bureau van het WVV voor enige dagen bijeen. Bertus BRANDSEN, zoals gebruikelijk vergezeld van de als tolk fungerende Maurits MEYER, vertegenwoordigde de EVC.

Het Uitvoerend Bureau besloot een conferentie van vakverenigingen en arbeiders uit alle landen van Europa te organiseren tegen de EDG. Aan deze conferentie zullen alle vakbonden ongeacht hun internationale organisatie en alle arbeiders, ongeacht hun politieke en religieuze overtuiging, kunnen deelnemen. (Waarheid 9-4-54).

Het Uitvoerend Bureau sprak zich in een resolutie tevens uit voor de idee van een pact van alle Europese landen voor de verzekering van de collectieve veiligheid in Europa. (Plan Molotow)

Gelet op het vorenstaande beweegt het WVV zich wel zeer op het politieke vlak. Moskou blijkt zijn grootste en invloedrijkste massa-organisatie in te zetten bij de ondersteuning van zijn buitenlandse politiek, zoals die o.m. tot uitdrukking kwam tijdens de laatste bijeenkomst der "Grote Vier" in Berlijn. (25-1 tot 18-2-54)

Ook het WVV-orgaan "World Trade Union Movement" van 16/31 Maart 1954 (no 6) snijdt in zijn hoofdartikel over de komende 1-Mei-viering internationaal-politieke zaken aan en eindigt met enige aanbevelingen voor de centrale 1 Mei-leuze, nl.: "Eenheid", waarvan het doel als volgt is omschreven: "Met het derde WVV-congres, roepen de werkers op tot eenheid van actie, teneinde op het internationale niveau een realiteit te worden".

Bedrijfskranten van CPN en EVC

* Bijlage I In de Bijlage* wordt een overzicht gegeven van de bedrijfskranten, uitgekomen in het laatste kwartaal van 1953 en het eerste van 1954. In de opsomming is onderscheid gemaakt tussen CPN- en EVC-kranten. In verschillende grote bedrijven blijken zowel de CPN als de betrokken EVC-bond een eigen bedrijfskrant uit te geven, als regel onder verschillende, in een enkel geval onder dezelfde naam.

- 16 -

In het overzicht no 1 van dit jaar (blz. 8) werd reeds de aandacht gevestigd op de CPN-activiteit inzake de bedrijfskranten. Daarbij werd ook gewezen op de stimulerende betekenis van een artikel in de Kominformkrant van 15-1-54. Sedertdien dringen besturen op de diverse niveaus bij herhaling aan op de uitgifte van partij-bedrijfskranten.

In de communistische vakbeweging wordt eveneens het "bedrijfskranten-werk" sterk aangemoedigd. Het veertiendaags orgaan van het Wereld Vak Verbond, dat nu in elf talen wordt uitgegeven, publiceerde in het eerste nummer van 1954 een geïllustreerd artikel, waarin de Italiaanse bedrijfskranten ten voorbeeld worden gesteld. De schrijver is de WVV-functionaris Jean WETZLER. De voornaamste punten zijn:

Verkoop per los nummer of bij abonnement; geen gratis verstrekking.

Verkoopprijs soms beneden kostprijs; wordt ruimschoots vergoed door advertenties.

Permanente redactie; verantwoordelijke leider is lid van de Journalistenvereniging. Redactie wordt bijgestaan door een schare van "arbeiders-journalisten".

Doel: arbeiderseenheid en het populariseren van de binnen en buiten het bedrijf te voeren acties. Naast de sportrubriek is de derde pagina steeds gewijd aan culturele zaken: literatuur, toneel, film, schilder-kunst enz. Op deze terreinen worden voor de lezers wedstrijden uitgeschreven. Daarnaast worden loterijen gehouden (kranten worden doorlopend genummerd; uit te loven prijzen vallen op bepaald nummer).

Op het gebied van arbeidsveiligheid en -hygiëne houdt een doorlopende prijsvraag de belangstelling der werkers gaande; de goede suggesties worden gepubliceerd.

In het WVV-blad no 5/1954 (blz. 22) wordt een artikel gewijd aan de jaarlijks van 15 April tot 15 Mei in elk land te houden "vakbewegingspers-en-propaganda-maand", waartoe door het derde WVV-congres van October 1953 was besloten. Het doel is tweeledig:

- a. verbetering en uitbreiding van de bedrijfskranten en propaganda in alle landen;
- b. propaganda voor een betere bekendheid van de activiteiten en publicaties van het WVV. In dit verband wordt, ter verbetering van de inhoud van het WVV-orgaan de samenwerking van een groter aantal correspondenten nodig geacht.

Het secretariaat van het WVV heeft onlangs gemeld aan vakorganisaties een circulaire te hebben verzonden, waarin een aantal maatregelen wordt aanbevolen ter verwezenlijking van het tweeledige doel.

- 17 -

- 17 -

De EVC gaf intussen weinig blijk deze richtlijnen gevolgd te hebben. Van de bedoelde vakbewegingspers- en propaganda-maand, die op 25 April had moeten beginnen, valt in ons land nog niets waar te nemen. Wel wordt veel aandacht besteed aan de uitgifte en verbetering van de bedrijfskranten. Uit verschillende berichten is evenwel gebleken, dat CPN en EVC in dit opzicht en ook in ruimer verband elkaars werk min of meer nadelig beïnvloeden.

Sinds geruime tijd legt de EVC er zich op toe een zo hecht mogelijke bedrijfsorganisatorische opbouw in haar aangesloten bonden te verkrijgen. Waar het ledental zulks maar enigszins mogelijk maakt, moet per onderneming een bedrijfsbestuur worden gevormd, dat verschillende organisatie-taken van de plaatselijke afdeling en van het hoofdbestuur moet overnemen. (propaganda, agitatie enz.) Uiteraard komen voor bedrijfsbestuurder alleen actieve, zo goed mogelijk geschoolde en betrouwbare (=communistiche) leden in aanmerking. En dit zijn nu veelal dezelfde figuren waarop de CPN voor het bedrijfswerk der partij een beroep moet doen. Met het oog op de schaarste van dit slag lieden ligt het voor de hand dat er wrijving ontstaat, die in sommige gevallen de EVC, in andere de CPN niet ten goede komt.

HAVENS

Een kortstondige staking in de Rotterdamse haven, waarbij uiteindelijk niet minder dan 3500 arbeiders betrokken waren, demonstreerde dat kleine oorzaken grote gevolgen kunnen hebben.

De aanleiding tot dit conflict scheen onbeduidend, maar de oorzaak ligt blijkbaar dieper, waarom aan deze kwestie nadere aandacht moet worden besteed.

Op een stuwadoorsbedrijf te Rotterdam waren enkele arbeiders ontevreden over de bediening van de cantine. Een hunner ging er onder werktijd zelf op uit ten-einde een en ander te regelen. Hij bleef echter vrij lang weg en werd bij wijze van straf door een baas van het werk gestuurd. Dit verdroot zijn makkers en het gevolg was, dat enige tientallen van hen in wilde staking gingen.

Tijdens het schaftuur verscheen Maud BOSCHART, hoofdbestuurder van de ABT-EVC, ten tonele. Hij sprak de arbeiders toe met als resultaat, een verdere uitbreiding van het conflict zodat er des middags reeds circa 140 stakers waren.

Ook het OVB-Verkeer - de grote organisatorische macht in de haven van Rotterdam - liet zich niet onbetuigd. (De gestrafte arbeider bleek aangesloten bij het OVB). De volgende dag (Zaterdag 27 Maart) lieten zowel de ABT als het OVB elk voor zich pamfletten verspreiden, waarin werd opgeroepen het werk tot Maandagochtend neer te leggen. Beide vlugschriften bevatten

- 18 -

tevens een convocatie voor een protestvergadering, die dezelfde ochtend om elf uur zou beginnen.

Men boekte hiermede succes want ongeveer 3500 (losse) havenarbeiders, die behoren tot de Haven Arbeids Reserve (H.A.R.), waren spontaan bereid aan de stakingsoproep gehoor te geven. 2500 van hen woonden de aangekondigde bijeenkomst bij, die onder leiding stond van Toon van den BERG, voorzitter van het OVB.

Laatstgenoemde had nl. reeds Vrijdag, d.w.z. geruime tijd voordat Maud BOSCHART van de EVC daarin vergeefs pogde te slagen, kans gezien om de enig beschikbare zaal te huren. De communistische agitator kon onder die omstandigheden niet anders doen, dan voor die protestvergadering ook in de zijnerzijds verspreide pamfletten propaganda te maken, teneinde niet te elfder ure nog geïsoleerd te worden. Het OVB-Verkeer had echter onbetwist de organisatorische teugels in handen.

Tijdens bedoelde vergadering werd, zoals men tevoren al van zins was geweest, besloten om de komende Maandag weer normaal aan het werk te gaan. In een motie werden de arbeiders aangespoord tot verdere strijd voor loonsverhoging en tegen rechteloosheid voor wat de gewraakte strafmaatregelen tegen H.A.R.-leden betreft.

Later probeerde de EVC opnieuw zijde te spinnen . . . dit kortstondige doch massale conflict. In een volgend pamflet, gedateerd 30 Maart 1954, riep het Hoofdbestuur van de ABT-EVC op tot herstel van de organisatorische eenheid van alle havenarbeiders "binnen het raam van de EVC", met een speciale buiging naar het OVB-Verkeer.

In dit vlugschrift werden de door laatstgenoemde organisatie gestelde eisen (zie boven) mede nog eens naar voren gebracht.

De communistische vakbeweging volgt ook hier de lijn van de CPN met haar propaganda voor "eenheid van actie". Tot dusver zijn het OVB noch de Centrale Bond van Transportarbeiders (NVV) daarin getrapt, hetgeen echter niet wil zeggen, dat nu in de havensteden een rustige sfeer heerst.

Integendeel! Hoe gevoelig de situatie momenteel in de haven van Rotterdam is blijkt uit enkele incidenten, die zich na Maandag 29 Maart hebben voorgedaan.

De havenarbeiders zouden zich bewust zijn van hun sterke positie en de aanleiding behoeft, volgens insiders, slechts geringe te wezen om een volgend conflict te doen uitbreken.

De ABT-EVC zou zich in het algemeen gaarne van de situatie meester maken, wat mede blijkt uit het feit, dat men wil pogen de Amsterdamse haven bij komende acties in te schakelen. Zo ademen de op 7 April j.l.

gevoerde actie bij Blauwfries te Amsterdam, het daarover gepubliceerde bericht in "De Waarheid" (over 3 kolommen op de frontpagina) en uitlatingen van ABT-bestuurders, een militante geest. De drang tot uitbreiding van het operatie-terrein is begrijpelijk aangezien de ABT in de Amsterdamse haven een grotere aanhang heeft dan het OVB. Wel is duidelijk dat, indien in de toekomst beide bonden tot eenheid van actie mochten komen, zulks zou kunnen leiden tot collectieve acties voor nieuwe loonsverhoging (nu f 5.- per week), gekoppeld aan strijd tegen strafmaatregelen en voor het opheffen van de Haven Arbeids Reserve.

TEXTIELNIJVERHEID

Volgens het huidhoudelijk reglement van de Algemene Bond van Werkers in de Textiel- en Kleding-Industrie (ATEK) dient de candidaatstelling voor een tussentijdse aanvulling van het hoofdbestuur te gebeuren door de afdelingen en de Bondsraad.

Op een kortgeleden gehouden Bondsraadzitting werd hiervan afgeweken toen het hoofdbestuur van deze EVC-bedrijfsbond zelf voorstelde enige nieuwe leden in het bestuur te doen opnemen, terwijl enkele andere van hun functie werden ontheven. Dit laatste is volgens de reglementen een door de Bondsraad te regelen zaak.

Een zelfde gedragslijn volgde het hoofdbestuur bij een wijziging in de samenstelling van de Bondsraad. In beide gevallen werden de afdelingen van de ATEK niet geraadpleegd, waarop dan ook ter zitting terecht aanmerking werd gemaakt.

Voorshands is niet duidelijk of deze handelwijze een gevolg is van de inactiviteit van de ATEK. Er zou ook sprake kunnen zijn van een ingreep der landelijke EVC-leiding.

Het Hoofdbestuur van de ATEK tracht de organisatie nieuw leven in te blazen. Zo werd besloten over te gaan tot het stichten van vakgroepen voor wat betreft de textiel-, confectie-, maakleding- en hoedenindustrie. De opzet is de ATEK-leden, werkzaam in een bepaalde tak van industrie, beter te kunnen organiseren. De Bondsraad zal thans worden samengesteld uit de vertegenwoordigers van deze vakgroepen. Reeds in 1951 in Amsterdam was er sprake van een vakgroep maakleermakerij. Deze geeft sindsdien een eigen periodiek uit onder de titel "Contact"

BOUWNIJVERHEID

Ook in de A.B.W.-EVC zijn enige "vakgroepen" ingesteld, nl. die voor stucadoors en schilders.

Deze worden geleid door vakgroepsbesturen. De EVC ziet in deze organisatievorm o.m. het voordeel, dat de arbeiders als eenheid naar buiten zullen kunnen optreden voor het stellen van vakgroepsen en ter verdediging van specifieke groepsbelangen. De beide genoemde vakgroepen geven zelfstandige organen uit.

ACTIES D.U.W.-D.A.W.

Sedert eind Maart is er enige onrust te bespeuren onder de arbeiders van de Dienst-Aanvullende Werkgelegenheid (D.A.W.). Zoals bekend werd de Dienst Uitvoering Werken (D.U.W.) per 1 Januari 1954 opgeheven. Hiervoor in de plaats kwam de genoemde D.A.W. waarbij de arbeiders persoonlijk een dienstbetrekking aanvaarden bij de aannemingsmaatschappij die de grondwerken uitvoert. De vroeger in de werkverschaffing opgenomen arbeiders werken dus nu in het vrije bedrijf.

Aanvankelijk werden zij uitbetaald volgens de Water- Spoor- en Wegenbouw-regeling. Met ingang van 3 Maart j.l. werd op deze werknemers de C.A.O. voor Cultuur Technische Werken van toepassing verklaard, hetgeen een vermindering van inkomsten inhoudt.

De leiding van de EVC geraakte door deze gang van zaken in een ietwat lastig parket. Zij ageerde nl. jaren tegen de D.U.W. en eiste zijn opheffing. Nu deze verdwijning een feit is geworden maar tot vorenstaande moeilijkheden leidt, is het bezwaarlijk de arbeiders te overtuigen dat de EVC deze regeling zo niet heeft gewild.

Inmiddels worden de pogingen voortgezet om actiecomité's op brede basis te vormen in dienst van het begeerde eenheidsfront.

Tot nog toe had dit streven slechts gering succes. Het merendeel van de arbeiders voelt weinig voor een ongewisse strijd onder aanvoering van de EVC, hetgeen op een tanende invloed van de communisten in deze sector kan duiden.

Sedert begin 1954 worden de werkobjecten, nu zij onder het vrije bedrijf ressorteren, meer door beroeps-grondwerkers dan door gelegenheidskrachten i.c. "beroepswerklozen" bevolkt. Het betere gehalte zit de EVC bij haar agitatie waarschijnlijk niet mee.

HOOFDSTUK IV - ANDERE STROMINGEN

Vierde Internationale.

Het is inmiddels ruim twee jaren geleden, dat tijdens het 3e Wereldcongres van de Trotskistische Vierde Internationale besloten werd om de openlijke agitatie stop te zetten en te infiltreren in de massabeweging der arbeidersklasse. Men hoopte hierdoor het isolement, waarin de Internationale geraakt was te doorbreken en op deze wijze weer vat te krijgen op het proletariaat. Voor de Nederlandse sectie, de Revolutionnaire Communistische Partij (R.C.P.), betekende dit dat haar leden zich moesten aansluiten bij de P.v.d.A. en het N.V.V. en daar moesten trachten sleutelposities te veroveren (zie dzz. M.O. no 2 en 4 - 1952).

Afgezien van een scheuring in de Franse Sectie en wat onbetekenende oppositie in verschillende andere secties, kan gezegd worden dat aanvankelijk de besluiten van het 3e Wereldcongres in praktijk werden gebracht. In November 1953 evenwel werd in het orgaan van de Amerikaanse Trotskistische "Socialist Workers Party" een open brief gepubliceerd, waarin de bovengenoemde "intredepolitiek" hevig werd aangevallen en waarin tevens werd gemeld dat de aanhangers van deze richting uit de partij waren gezet. Al spoedig bleek, dat het conflict niet tot de Verenigde Staten beperkt was gebleven en dat thans het toch al niet grote aantal aanhangers van de Vierde Internationale verdeeld is in twee elkaar fel bestrijdende kampen. Beide noemen zich voortzetter van de Vierde Internationale en beide beschouwen zich als enige "onvervalste" aanhangers van Trotsky's doctrine.

Enige weerslag van betekenis heeft het bovenstaande in Nederland niet gehad. Op een begin Maart j.l. gehouden congres heeft de voor het oog der buitenstaanders ontbonden R.C.P. zich voor voortzetting van de intredepolitiek uitgesproken. De tot dusver behaalde resultaten werden zeer pover genoemd. De partij zou waarschijnlijk een conflict niet hebben overleefd daar het aantal leden momenteel uiterst onbeduidend is. Het is de vraag hoe lang dit dwergpartijtje zijn bestaan nog zal kunnen rekken. In ieder geval is daarvan niet de steun te verwachten, die de onderling verdeelde Vierde Internationale voor ondergang zal kunnen behoeden.

HOOFDSTUK V - ACTIVITEITEN VAN INDONESIËRS,
CHINEZEN, SURINAMERS, ETC.

Indonesische studenten

Zoals bekend, ontplooiden enige communistische Indonesische studenten hier te lande activiteiten, die gebaseerd waren op de bewering, dat een studie in Nederland voor hun landgenoten vanwege "gebrek aan vrijheid van geest" was af te raden.

Dit onderwerp heeft een punt van bespreking uitgemaakt tussen de in Den Haag geaccrediteerde Hoge Commissaris der R.I., die enige tijd in Indonesië vertoefde en regeringsfunctionarissen van zijn land.

In afwijking van verschillende berichten in de pers deelde de Hoge Commissaris zelf het besluit mede, dat eventuele studie in een ander land -ook voor beursstudenten- voor de reeds in Nederland studerende geheel op basis van vrijwilligheid zal geschieden.

Volgens de initiatiefnemers onder de studenten alhier zou er ongerustheid bestaan naar aanleiding van de houding der Nederlandse Regering ten aanzien van hen. Terecht ontstond deze ongerustheid eerst toen de betrokkenen uit verschillende voortijdig gelanceerde berichten vernamen, dat de R.I.-regering plannen had hen de studie elders te doen beëindigen. Daarop dienden enige groepen bij het Indonesische Hoge Commissariaat een protest in.

Solidariteit tussen Nederlandse en Indonesische vrouwen

In verband met het in Maart j.l. in Indonesië gehouden 2e congres van "Gerwis", een beweging voor emancipatie van de vrouw, geaffiliëerd met de communistische "Internationale Democratische Vrouwen Federatie", hield de N.V.B. vooraf op verschillende plaatsen in Nederland bijeenkomsten om de strijd van de Indonesische vrouw en het belang van het zenden van een delegatie toe te lichten. In een enkel geval was een R.I.-functionaris van het Hoge Commissariaat in Den Haag aanwezig en bleek een Indonesische speelfilm voor vertoning te zijn beschikbaar gesteld. Mevrouw Rie Lips-Odinot, vice-voorzitster der N.V.B. en communistisch 2e Kamerlid, vertrok als afgevaardigde naar dit congres. (zie hoofdstuk II: Mantelorganisaties der C.P.N.)

Steun van progressieve jeugd- en studentenverenigingen

Bij de viering medio Maart van de "Koloniale Jeugdag" (zie vorig M.O.) viel het op, dat ditmaal ook van Surinaamse zijde belangstelling werd getoond, o.a. door de voorzitter van "Ons Suriname".

Ter gelegenheid van de Wereldjeugdweek richtte het hoofdbestuur van het A.N.J.V. een schrijven aan de Indonesische Jeugdorganisaties, waarin steun toegezegd werd tot de overwinning op het Nederlandse kolonialisme behaald was.

Binding met Rood China

In Chinese kringen vormde de "overwinning van China op Amerika" -zoals men dit noemde- door haar deelname aan de aanstaande conferentie te Genève, een punt van uitgebreide discussie.

Van bepaalde zijde verwacht men, dat Chinese delegatieleden van deze gelegenheid gebruik zullen maken om ook andere West-Europese landen te bezoeken, ten einde de banden tussen de Overzee-Chinezen en de Mao Tse Tung-regering nauwer aan te halen.

De in Nederland studerende Chinezen geraken uiteraard onder de invloed van de stroom van goede en vaak technisch uitstekend verzorgde Chinese propaganda-lectuur, die hoofdzakelijk via de Chinese Legatie te Bern wordt ingevoerd. De organen der (communisticch beïnvloede) Chinese studentenverenigingen bevatten vaak uit deze communistische periodieken overgenomen artikelen.

Ambonnezen

De Ambonnezen zagen nog steeds geen kans tot eenheid te geraken. Wel zijn de twee grote groeperingen, de B.P.R.M.S. en de G.R.A.M.S. het op enige punten met elkaar eens. In de leiding van laatstgenoemde vereniging zit echter een figuur, die vermoedelijk meer eigenbelang dan dat van de Molukken nastreeft en zodoende volledige samenwerking tegenhoudt.

De berichten als zou een aanzienlijk deel terug willen naar Indonesië werd niet bewaarheid. Op 25 April zou het vierjarig bestaan der Republiek Zuid-Molukken meer of minder feestelijk worden herdacht.

Surinamers

De progressieve Surinamers in ons land hebben om verschillende redenen minder actie ontplooid tijdens de kortgeleden in West-Indië gehouden voorbereidende Ronde Tafel Conferentie dan ter R.T.C. van April 1952 in Den Haag. Ook de Pan-Amerikaanse conferentie te Caracas werd in deze kringen wel nauwlettend gevolgd, maar lokte geen opvallende politieke reacties uit.

- 24 -

De "Surinaamse Studenten Vereniging" bracht het wel of niet aan politiek doen van haar leden in dispuut, maar kwam niet tot een besluit. Nog steeds staan tegenover elkaar het (uiterst progressieve) "Ons Suriname" en "Het Surinaams Verbond", dat gematigder is.

21-4-54

HOOFDSTUK VI: Voor het overzicht van de stakingen in de maand Maart 1954 zie blz. 25

RECTIFICATIE: In M.O. nr 2-1954 blz. 3, 4e alinea 3e regel leze men in plaats van beschuldigten: aanklagers.

Stakingen overzicht in
Maart 1954

Bedrijf	Aanleiding	Inmenging Vakbonden	Resultaat	V o l g n o
J.B.Ales Betonbedr. A'dam	Protest tegen ontslag van enige mede-arbeiders	Geen	Geen	1.
Ankersmit C.V. Katoenfabriek Deventer	Invoering nieuwe loon- regeling	Atek-EVC stookte	Geen	2.
Schellekens Bouwbedrijf Tilburg	Patroon was om fin. reden niet in staat vacantie- bonnen te verstrekken	K.A.B. be- middelde	Toegezegd werd dat de vacatiebonnen zullen worden ver- strekt	3.
Volma N.V. Zuivelwerktui- genfabriek Gorredijk	Protest tegen houding werkbaas	Geen	Werkbaas zegde toe zijn houding te wijzigen	4.
"De Circel" Metaalbedrijf Halfweg	Invoering Bedeaux- stelsel	Geen	Tarieven zullen op- nieuw worden vastge- steld	5.
Fa. IJsselstein Bouwbedrijf Gouda	Protest tegen ontslag van een werknemer	ABWB-EVC bemiddelde	Werknemer werd weer in dienst genomen	6.
Eternit N.V. Goor	Invoering van het Be- deaux-stelsel	Chevofa-EVC stookte Uniebonden bemiddelden	Geen	7.
v. Oosterom Aannemersbedr. Amsterdam	Stakers eisten een ho- ger tariefloon	ABWB-EVC stookte	Geen	8.
Fa. Bosma Witteveen, Grondwerken te Vledder	Stakers eisten een hoger uurloon	BLZ-EVC stookte ANAB-NVV bemiddelde	7 arbeiders werden ontslagen	9.
N.V. Industrie IJzergieterij, Vaassen	Invoering nieuw tarief- stelsel	Uniebonden bemiddelden	Tarieven zullen op- nieuw worden vast- gesteld	10.
Havenarbeiders te R'dam	Uitvaardiging strafmaat- regel tegen arbeider	ABT-EVC en OVB-Verkeer gaven leiding aan het con- flict	Geen	11.
Havenarbeiders te R'dam	Solidariteitsactie i.v.m. vorige staking en tevens actie v. loonsverhoging	idem	Geen	12.
Heiwerkers te Rotterdam	Stakers eisten een bruto- weekloon van f.95,-	Heiwerkersveren "De Eendracht" riep de sta- king uit	Geen	13.
Heiwerkers te Schiedam	idem	idem	idem	14.

BIJLAGE I

Overzicht van bedrijfskranten van CPN- en EVC-bedrijfsbonden verschene in het laatste kwartaal van 1953 en het eerste van 1954.

1. LANDELIJK:

"Copykrant", uitgave van het Landelijk Bedrijfs- en Vakverenigings bureau der CPN te Amsterdam.

2. CPN-DISTRICT AMSTERDAM:

"Copy voor de bedrijfskranten", uitgave voor redacties van alle bedrijfskranten in Amsterdam.

Naam CPN- bedrijfskrant:	Naam EVC- bedrijfskrant:	Naam bedrijf waar- voor de krant is bestemd:	Bedrijf ge- vestigd te:
-----------------------------	-----------------------------	--	----------------------------

a. Metaalbedrijven:

De Klinknagel	Bedrijfskrant voor de leden werkzaam bij de A.D.M.	Amsterdamse Droogdok Maat- schappij	Amsterdam
De Molen	-----	Diamantindustrie	Amsterdam
De Draad	Samenslag	NV. Holl. Draad & Kabelfabriek	Amsterdam
De Propeller	De Fokkergids	NV. Fokker	Amsterdam
De Motor	De Motor	Kromhout Motoren- fabriek	Amsterdam
De Snelpers	-----	Ned. Snelpersen- fabriek "Mercedes"	Amsterdam
De Schroef	Tussen dok en helling	Ned. Dok- en Scheepsbouw Mij	Amsterdam
De Compressor	-----	NV. Verschuur & Co	Amsterdam
Werkspoorstem- men	-----	NV. Werkspoor	Amsterdam
-----	Ducroba-Bulle- tin	Du Croo & Brauns	Amsterdam
-----	De Cylinder	Electro	Amsterdam

b. Overheidsbedrijven:

Publieke Werken	De P.W.-gids	Publieke Werken	Amsterdam
De Faun	S.R.-Post	Stadsreiniging	Amsterdam
Dynamo	De Schakel	Gem. Energie Bedrijf	Amsterdam
De Potwagen	Lijn en Veer	Gem. Vervoer Bedrijf	Amsterdam
W.G. Post	-----	Wilhelmina Gast- huis	Amsterdam
R.V.B.-Kroniek	-----	Rijksverzeke- rings Bank	Amsterdam
De Postillen	-----	P.T.T.	Amsterdam

c. Transport:

De Stuwcr	De Havenarbeider	Haven	Amsterdam
De Cockpit	De KLM'er	K.L.M.	Amsterdam
Links af	De Taxi-chauffeur	Taxi-bedrijven	Amsterdam
-----	Volle Kracht	Rederij Goedkoop	Amsterdam
	Vooruit		

d. Chemische, voeding en fabriekmatige bedrijven:

De Wester	Actief	Wester Suiker Raffinaderij	Amsterdam
-----	Werkende Bijen	De Bijenkorf	Amsterdam

e. Grafische Bedrijven:

De Typo	-----	Typografische bedrijven	Amsterdam
---------	-------	----------------------------	-----------

f. Handels- en Bankinstellingen:

-----	De Poort	Robaver	Amsterdam
-----	De Bankbeambte	Bankinstellingen	Amsterdam
-----	Werkende Bijen	De Bijenkorf	Amsterdam

g. Zeevarenden:

-----	De Brulboei	Zeevarenden	Amsterdam
-------	-------------	-------------	-----------

3. DISTRICT KENNEMERLAND:

a. Metaalbedrijven:

De Drijfslag	-----	Holland Nautic	Haarlem
De Hete Nagel	De Koerier	Conrad Stork	Haarlem
De Aftap	Hoogovenbe- richten	Hoogovens	Velsen

b. Transport:

Het Vliegend Rad	-----	Centr. Werkpl. N.S.	Haarlem
------------------	-------	---------------------	---------

4. DISTRICT ZAA NSTREEK:

a. Metaalbedrijven:

De Rode Stamper	Bedrijfsleden- krant	Ver. Blikfabriek	Krommenie
-----------------	-------------------------	------------------	-----------

b. Chemische-, voeding- en fabriekmatige bedrijven:

-----	De Werkende Bij	Stijfselabriek De Bijenkorf	Koog a/d Zaan
-----	De Olievos	Zaanse Oliebedrij- ven	Wormerveer.

5. DISTRICT GOOI en EEMLAND:

De Luidspreker	-----	Philips Telecommu- nicatie Ind., v/h N.S.F.	Hilversum
----------------	-------	---	-----------

6. DISTRICT DEN HAAG:

a. Metaalbedrijven:

De Moker	-----	van Heyst	Den Haag
----------	-------	-----------	----------

De Kabelkern	De Kabelkoerier	Nederl. Kabelfabriek	Delft
-----	Enthoven Bulletin	Pletterij Enthoven	Delft
De Magneet	H.C.W. en N.E.M. Koerier	Holl. Constructie Werkplaats Ned. Electro Mij	Leiden
De Hamer	De K.N.G. Koerier	Kon. Ned. Grof-smederij	Leiden
Hamerslag	-----	Leidse App.fabriek	Leiden
-----	De Dwarshelling	Scheepswerf Boot	Leiden
-----	Ruton Bulletin	Rudolf Blik	Den Haag
-----	De Escher-Koerier	Fa. Escher	Den Haag
-----	De Wilson-gas-meter	Wilson	Den Haag
b. <u>Overheidsbedrijven:</u>			
Overheid Koerier	-----	Centr. Werkplaats der Telegrafie en Telefonie	Den Haag
De Gemeentewerker	-----	Gemeentewerken	Den Haag
Het Gloednieuwe Halve Stadhuis	-----	Gem. personeel Stadhuis	Den Haag
Bedrijfskrant voor Gem. personeel	-----	Gemeentepersoneel	Den Haag
c. <u>Transport:</u>			
H.T.M.	-----	Haagse Tramweg Mij	Den Haag
De Havenkoerier	-----	Haven Scheveningen	Den Haag
-----	De Taxichauffeur	Taxi-bedrijven	Den Haag
W.S.M. bedrijfskrant	-----	Westlandse Stormtram Mij	Den Haag
d. <u>Grafische Bedrijven:</u>			
De Type	-----	Grafische Bedrijven	Den Haag
e. <u>Bank en Verzekeringswezen:</u>			
't Wegwijzertje	-----	Centr. Arbeiders Verzekerings Mij	Den Haag
f. <u>Zeevarenden:</u>			
-----	De Brulboei	Zeevarenden	Den Haag
g. <u>Chemische- voeding- en fabriekmatige bedrijven:</u>			
-----	De Vredesteiner	NV. Vredestein	Den Haag
De Opboller	-----	Coöp. De Volharding	Den Haag
De Plateelwerker } P.Z.H. Bedrijfskrant }	-----	Kon. Plateelbakkerij Zuid-Holland	Gouda
Delftse Aardewerker	-----	Aardewerkfabriek De Porceleyne Fles	Delft

h. Textielindustrie:

-----	Weefgetouw	van Wijk	Leiden
De Garens spinner	-----	Garens spinnerij	Gouda

7. DISTRICT ROTTERDAM:

a. Metaalbedrijven:

De Schroef	De Wilton-Koe- rier	NV. Wilton Fijen- oord	Rotterdam
Uit de Metaal- industrie	-----	Voor metaalbewerkers in het district	Rotterdam
-----	Stalen Banden	Fa. 't Hart	Rotterdam
-----	Het Kompas	Rotterdamse Droog- dok Mij	Rotterdam
-----	De Bakoven-Koe- rier	NV. Bakovenbouw v/h H.P. den Bor	Dordrecht
-----	De Werf	Scheepswerf De Biesbos	Dordrecht
-----	De Toledo-Koerier	?	Dordrecht
-----	De Merwede-Koe- rier	Scheepswerf De Merwede	Dordrecht
-----	De Lamp	Johan de Wit	Dordrecht
-----	De Tomado-Koe- rier	NV. Tomado	Zwijndrecht
-----	De Motor	Willem Smit & Co	Slikkerveer
-----	De Pijpfitter	De Neeff	Vlaardingen
-----	H.V.O.Perikelen	Havenbedrijf Vlaardingen Oost	Vlaardingen

b. Transport:

Bijgaan	De Havenarbeider	Haven	Rotterdam
---------	------------------	-------	-----------

c. Chemische- voeding- en fabriekmatige bedrijven:

-----	De Karnton	van de Berg & Jurgens	Rotterdam
-------	------------	--------------------------	-----------

8. DISTRICT UTRECHT:

a. Metaalbedrijven:

De Werkspoorvonk	De W-S-Gids	NV. Werkspoor	Utrecht
De Demkakrant	De Sirene	NV. de Muinck Keizer	Utrecht
-----	Polynorm	NV. Polynorm	Bunschoten

b. Chemische- voeding- en fabriekmatige bedrijven:

-----	De Bakkersgezel	Lubroc-bakkerij	Utrecht
-----	De Band	Coöp. Haka	Utrecht

c. Transport:

-----	Het Front-sein)	N.S.	Utrecht
-----	Weg en Rail		

9. DISTRICT CENTRAAL GELDERLAND:

a. Textiel en Industrie:

A.K.U.-Wekker	-----	Alg. Kunstzijde Unie	Arnhem
Bedrijfskrant voor arbeiders in Industrie in Gelderland	-----	-----	Arnhem

b. Overheidsbedrijven:

De Gemeente-arbeider	-----	Gemeente Personeel	Arnhem
----------------------	-------	--------------------	--------

c. Metaalbedrijven:

De Edytrom	-----	NV. Emailleerfabr. "De IJssel"	Rheden
------------	-------	--------------------------------	--------

10. DISTRICT IJSSELSTREEK:

a. Metaalbedrijven:

De Blikvanger	Onze Blik	NV. Thomassen & Drijver	Deventer
---------------	-----------	-------------------------	----------

b. Textielindustrie:

De Spil	geen naam	Ankersmit	Deventer
---------	-----------	-----------	----------

c. Transport:

't Spoortje	-----	N.S.	Zwolle
-------------	-------	------	--------

11. DISTRICT TWENTE:

a. Metaalbedrijven:

-----	De Medewerker	NV. Gebr. Stork	Hengelo
-----	De Omschakelaar	NV. Hazemeyer	Hengelo
De Metaalschakel	-----	Metaalbedrijven	Hengelo

b. Textielindustrie:

-----	De Voorlichter	H. ten Cate Hzn & Co	Almelo
Schering en Inslag	-----	Textielbedrijven	Enschede

c. Chemische- voeding- en fabriekmatige bedrijven:

-----	De Vredesteiner	NV. Vredestein	Enschede
-------	-----------------	----------------	----------

12. DISTRICT GRONINGEN:

a. Metaalbedrijven:

-----	De Coaster	Gebr. Sander } Gebr. Niestern)	Groningen
-------	------------	-----------------------------------	-----------

b. Chemische-, voeding- en fabriekmatige bedrijven:

-----	De Schakel) De Eenheid)	Carton- en carton-nagebedrijven	Provincie Groningen
-----	De Steentas	Steenfabrieken	Idem

13. DISTRICT FRIESLAND:

De Gemeente arbeider	-----	Gem. Personeel	Harlingen
----------------------	-------	----------------	-----------

14. DISTRICT ZEELAND:

De Helling	De Scheldewerker	NV. Kon. Mij "De Schelde"	Vlissingen
------------	------------------	------------------------------	------------

15. DISTRICT NOORD-BRABANT:

a. Metaalbedrijven:

Onze Koerier	-----	Philips	Eindhoven
De Drijfriem	-----	Etna	Breda
De Drijfriem	-----	Philipsbedr. "Volt"	Tilburg
De Drijfriem	-----	Centr. Werkplaats N.S.	Tilburg

b. Chemische-, voeding- en fabriekmatige bedrijven:

De Drijfriem	-----	Bata	Best
De Drijfriem	-----	De Gruyter	's-Hertogenb
Hero	-----	Hero	Breda

c. Textielindustrie:

De Drijfriem	-----	NV. Vlissingen Katoenfabriek	Helmond
--------------	-------	---------------------------------	---------

16. DISTRICT LIMBURG:

De Mijnlamp	-----	Staatsmijnen	Heerlen
-------------	-------	--------------	---------